

**FOLKETINGETS
OMBUDSMAND**

Inddrivelse af børnebidrag, der ikke er udlagt forskudsvis

Resumé

7. juni 2019

Ombudsmanden udtalte den 5. juli og igen den 26. november 2018, at det var meget utilfredsstillende, at den samlede restance hos det tidligere SKAT for ikke forskudsvis udlagte børnebidrag i perioden fra maj 2016 til den 30. juni 2018 havde været stigende.

Ombudsmanden bad Skatteministeriet om en ny status pr. 31. december 2018 for inddrivelsen. Ombudsmanden bad også ministeriet om – hvis status ikke var forbedret pr. 31. december 2018 – sammen med Gældsstyrelsen at overveje, hvilke initiativer der burde tages for at forbedre inddrivelsen af denne type børnebidrag.

De oplysninger, som ombudsmanden modtog fra Skatteministeriet og Gældsstyrelsen, viste, at restancerne – på trods af en række initiativer fra Gældsstyrelsens side – for de pågældende børnebidrag fortsat var steget frem til den 31. december 2018.

Ombudsmanden mente ikke, at en fortsættelse af hans undersøgelse af sagen ville være egnet til – inden for rimelig tid – at medvirke til, at de samlede restancer vedrørende ikke forskudsvis udlagte børnebidrag ville falde.

Ombudsmanden indstillede derfor sin undersøgelse af sagen.

Da ombudsmandens undersøgelse viste, at enlige forældre i stadigt stigende grad måtte vente på at få inddrevet bidrag til forsørgelse af deres børn, fandt ombudsmanden anledning til at orientere Folketinget om sagen.

Resultatet af ombudsmandens tidligere undersøgelser:

[Sag nr. 18/04862, udtalelse af 26. november 2018](#)

[Sag nr. 16/02055, udtalelse af 5. juli 2018](#)

(Sag nr. 19/01175)

I det følgende gengives ombudsmandens breve af 7. juni 2019 til henholdsvis Folketingets Skatteudvalg og Skatteministeriet:

Folketingets Ombudsmands brev til Folketingets Skatteudvalg af 7. juni 2019:

Inddrivelse af børnebidrag, der ikke er udlagt forskudsvis

Til orientering for Folketingets Skatteudvalg kan jeg oplyse, at jeg i dag har indstillet en undersøgelse, som jeg har foretaget, af Gældsstyrelsens inddrivelse af børnebidrag, der ikke er udlagt forskudsvis.

1. Baggrunden for min undersøgelse

1.1. Det kan i en række situationer have væsentlig betydning for enlige forældre og deres børn, at børnebidrag inddrives effektivt.

Reglerne om børnebidrag og inddrivelse heraf fremgår bl.a. af lov om børns forsørgelse (lovbekendtgørelse nr. 1815 af 23. december 2015 med senere ændringer).

Når et barn ikke bor sammen med begge sine forældre, kan den forælder, der afholder udgifterne til barnets forsørgelse, søge Familieretshuset (tidligere Statsforvaltningen) om at få fastsat et bidrag til barnets forsørgelse fra den anden forælder. Bidraget fastsættes som udgangspunkt til et normalbidrag, der – afhængig af bidragsyderens indkomstforhold – kan forhøjes.

Hvis bidragsyderen ikke betaler bidraget, kan bidragsmodtageren henvende sig til Udbetaling Danmark, der udbetaler normalbidraget (dvs., at Udbetaling Danmark udlægger normalbidraget forskudsvis). Udbetaling Danmark kan herefter kræve bidraget betalt af bidragsyderen.

Det er imidlertid kun normalbidrag til børn, der bor i Danmark, som Udbetaling Danmark kan udlægge forskudsvis.

Hvis bidragsyderen skal betale (1) forhøjet børnebidrag, (2) børnebidrag fastsat af Familieretshuset til et barn, der bor i udlandet, eller (3) børnebidrag, der ikke er fastsat af Familieretshuset (f.eks. børnebidrag fastsat efter lovgivningen i et andet land), kan bidragsmodtageren bede Gældsstyrelsen om at inddrive børnebidraget efter lov om inddrivelse af gæld til det offentlige (lovbekendtgørelse nr. 29 af 12. januar 2015 med senere ændringer).

Disse bidrag kan først udbetales til bidragsmodtageren af det offentlige, når Gældsstyrelsen har inddrevet pengene hos bidragsyderen.

1.2. I forlængelse af beslutningen i september 2015 om at sætte alle automatiserede inddrivelsesskridt i det daværende SKATs inddrivelsessystem EFI (Et Fælles Inddrivelsessystem) i bero, modtog jeg i foråret 2016 en række henvendelser fra forældre til børn, der var modtagere af børnebidrag, som de ikke kunne få udbetalt, fordi det daværende SKAT (nu Gældsstyrelsen) ikke inddrev bidragene.

Henvendelserne kom både fra bidragsmodtagere bosat i udlandet og bidragsmodtagere bosat i Danmark.

Jeg indledte herefter en undersøgelse af det daværende SKATs inddrivelse af ikke forskudsvis udlagte børnebidrag.

2. Min udtalelse af 5. juli 2018

Den 5. juli 2018 udtalte jeg bl.a., at jeg havde noteret mig, at det daværende SKAT havde prioriteret inddrivelsen af ikke forskudsvis udlagte børnebidrag og iværksat en manuel procedure til inddrivelsen.

Jeg udtalte imidlertid samtidig, at det efter min opfattelse var utilfredsstillende, at SKAT i en periode (på ny) havde måttet sætte inddrivelsen af de nævnte bidrag i bero.

Jeg fandt også, at det var meget utilfredsstillende, at den samlede restance vedrørende ikke forskudsvis udlagte børnebidrag, hvor barnet var bosiddende i Danmark, havde været stigende i perioden fra maj 2016 til udgangen af maj 2017 (fra ca. 177 mio. kr. til ca. 215 mio. kr. svarende til en stigning på ca. 38 mio. kr.).

I forbindelse med min undersøgelse oplyste SKAT, at myndigheden ved en beklagelig fejl ikke havde været opmærksom på inddrivelsen af de børnebidrag, som hvilede på et udenlandsk bidragsgrundlag, og som SKAT inddrev fra en herboende bidragsyder.

Jeg udtalte om dette, at jeg var enig med SKAT i, at det var beklageligt, at SKAT ikke havde været opmærksom på, at inddrivelsen af disse bidrag burde have været omfattet af den manuelle procedure for inddrivelse af børnebidrag, som SKAT havde iværksat.

På baggrund af den prioritering, som SKAT allerede havde foretaget, fandt jeg ikke på daværende tidspunkt grundlag for at henstille til Gældsstyrelsen –

som den 1. juli 2018 havde overtaget ansvaret for inddrivelsen af de ikke forskudsvis udlagte børnebidrag – yderligere at intensivere indsatsen med inddrivelse af disse bidrag.

Jeg besluttede dog, at jeg fortsat ville følge inddrivelsen af de ikke forskudsvis udlagte børnebidrag.

Jeg bad således Gældsstyrelsen om oplysninger om status pr. 30. juni 2018 for inddrivelsen i 2017 og 1. halvår af 2018, ligesom jeg bad Skatteministeriet om at kommentere udviklingen i restancerne mv.

Til Skatteudvalgets orientering har jeg vedlagt en kopi af min udtalelse af 5. juli 2018.

3. Min udtalelse af 26. november 2018

Af Skatteministeriets og Gældsstyrelsens svar på min udtalelse af 5. juni 2018 fremgik det, at restancerne for ikke forskudsvis udlagte børnebidrag, som hvilede på et dansk bidragsgrundlag, til børn, der opholdt sig i Danmark, var steget i perioden fra den 31. maj 2017 til den 30. juni 2018 med ca. 23 mio. kr. fra ca. 215 mio. kr. til ca. 238 mio. kr.

Hertil kom de bidrag, som ikke var udlagt forskudsvis, fordi barnet var bosat i udlandet, eller fordi bidraget hvilede på et udenlandsk retsgrundlag, og som det ikke var muligt for Gældsstyrelsen at opgøre restancerne for.

Gældsstyrelsen oplyste dog, at den samlede restance for udenlandske bidrag – der både dækkede over bidrag, der var udlagt forskudsvis, og bidrag, der ikke var udlagt forskudsvis – i perioden fra den 31. maj 2017 til den 30. juni 2018 var steget med ca. 4 mio. kr. fra ca. 152 mio. kr. til ca. 156 mio. kr.

Jeg udtalte herefter den 26. november 2018, at jeg fandt det meget utilfredsstillende – og bekymrende for de berørte børn – at de samlede restancer vedrørende ikke forskudsvis udlagte børnebidrag fortsat var steget frem mod den 30. juni 2018.

Jeg bad på ny – og efter forslag fra Gældsstyrelsen – om at modtage oplysning om status pr. 31. december 2018 for inddrivelse af de nævnte børnebidrag. Jeg bad Gældsstyrelsen om at sende mig oplysningerne via Skatteministeriet.

I det tilfælde at status pr. 31. december 2018 for inddrivelsen af de pågældende bidrag ikke var forbedret, bad jeg desuden Skatteministeriet om sammen med Gældsstyrelsen at overveje, hvilke initiativer der burdes iværksættes for at forbedre inddrivelsen, og redegøre for overvejelserne herom.

Jeg har til Skatteudvalgets orientering vedlagt en kopi af min udtalelse af 26. november 2018.

4. Status på inddrivelsen af børnebidrag, der ikke er udlagt forskudsvis, og indstilling af min undersøgelse

4.1. Jeg har nu modtaget Gældsstyrelsens og Skatteministeriets svar af henholdsvis 28. februar og 5. marts 2019 (vedlagt til Skatteudvalgets orientering).

Mine medarbejdere har desuden den 7. maj 2019 holdt et møde med repræsentanter fra Skatteministeriet, Gældsstyrelsen og Udviklings- og Foreningsstyrelsen, hvor myndighederne gav en uddybende orientering om status for genopretningsarbejdet på inddrivelsesområdet, herunder de aktuelle vilkår for inddrivelse af børnebidrag, der ikke er udlagt forskudsvis.

Det fremgår af det materiale, som jeg har modtaget fra myndighederne, at Gældsstyrelsen har opprioriteret indsatsen på området, herunder allokere flere medarbejdere til opgaven med inddrivelse af børnebidrag, der ikke er udlagt forskudsvis. Det fremgår dog også, at tilgangen i antallet af skyldnere, fordringer og restancer i andet halvår af 2018 samlet har oversteget afgang af samme for så vidt angår de nævnte børnebidrag.

I andet halvår af 2018 er restancerne vedrørende ikke forskudsvis udlagte børnebidrag således steget fra ca. 117,5 mio. kr. til ca. 139 mio. kr. I samme periode er restancerne vedrørende forhøjede ikke forskudsvis udlagte børnebidrag faldet fra ca. 120,4 mio. kr. til ca. 119,8 mio. kr.

Den samlede restance pr. 31. december 2018 for ikke forskudsvis udlagte børnebidrag, som hvilede på et dansk bidragsgrundlag, udgjorde således ca. 259 mio. kr.

Hertil kommer de bidrag, der ikke er udlagt forskudsvis, fordi barnet er bosat i udlandet, eller fordi bidraget hviler på et udenlandsk retsgrundlag.

Gældsstyrelsen har ikke kunnet opgøre restancen for disse bidrag. Gældsstyrelsen har dog oplyst, at den samlede restance for udenlandske bidrag – der både dækker over bidrag, der er udlagt forskudsvis, og bidrag, der ikke er

udlagt forskudsvis – i samme periode er steget fra ca. 156,3 mio. kr. til 162,2 mio. kr.

Gældsstyrelsen har oplyst, at selv om det nye inddrivelsessystem (PSRM) er færdigudviklet, er Gældsstyrelsen fortsat nødt til at inddrive gæld vedrørende ikke forskudsvis udlagte børnebidrag manuelt i det gamle system (DMI). Først når Udbetaling Danmark (som fordringshaver) er tilknyttet det nye system, kan Gældsstyrelsen begynde at anvende de automatiserede inddrivelseskridt til dækning af nygæld. Gældsstyrelsen har oplyst, at det er forventningen, at Udbetaling Danmark kan oversende gældsposter til det nye system ultimo 2019/primo 2020.

Jeg har endvidere forstået på skattemyndighederne, at der foreligger en meget stor oprydningsindsats i forhold til allerede eksisterende fordringer på ikke forskudsvis udlagte børnebidrag.

Det skyldes efter det oplyste, at en betydelig andel af disse – bl.a. som følge af manglende datakvalitet – aktuelt ikke er inddrivelsesparate.

Jeg henviser i øvrigt til Gældsstyrelsens brev af 28. februar 2019.

4.2. På baggrund af det anførte ovenfor er det min opfattelse, at en fortsættelse af min undersøgelse af sagen ikke vil være egnet til – inden for rimelig tid – at medvirke til, at de samlede restancer vedrørende børnebidrag, der ikke er udlagt forskudsvis, vil falde.

Jeg har derfor i dag indstillet min undersøgelse af Gældsstyrelsen og Skatteministeriet.

Jeg vedlægger til Skatteudvalgets orientering kopi af et brev, som jeg i dag har sendt til Skatteministeriet.

Min undersøgelse har imidlertid vist, at enlige forældre i stigende grad må vente på at få inddrevet bidrag til forsørgelse af deres børn. Disse børn vil – i hele eller dele af perioden fra nedlukningen af EFI i september 2015, og frem til det nye inddrivelsessystem idriftsættes fuldt ud i forhold til de ikke forskudsvis udlagte børnebidrag – være berørt af den mangelfulde inddrivelse.

Denne periode må anses for meget lang, herunder henset til de børn, som bidragene skal medvirke til forsørgelsen af.

Jeg har sendt en kopi af dette brev med bilag til Folketingets Retsudvalg til orientering.

Folketingets Ombudsmands brev til Skatteministeriet af 7. juni 2019:

Inddrivelse af børnebidrag, der ikke er udlagt forskudsvis – Skatteministeriets j.nr. (...)

I forlængelse af mine tidligere udtalelser af 5. juli og 26. november 2018, Skatteministeriets og Gældsstyrelsens seneste høringsvar af henholdsvis 5. marts og 28. februar 2019 og mødet mellem ombudsmandsinstitutionen, Skatteministeriet, Gældsstyrelsen og Udviklings- og Forenklingsstyrelsen den 7. maj 2019 har jeg i dag besluttet at indstille min undersøgelse af Gældsstyrelsens inddrivelse af børnebidrag, der ikke er udlagt forskudsvis.

I min udtalelse af 5. juli 2018 anførte jeg bl.a., at det var meget utilfredsstillende, at den samlede restance for børnebidrag, der ikke var udlagt forskudsvis, i perioden fra maj 2016 til maj 2017 havde været stigende.

I udtalelsen af 28. november 2017 anførte jeg, at det fortsat var meget utilfredsstillende – og bekymrende for de berørte børn – at restancerne fortsat var steget frem mod 30. juni 2018.

Det fremgår af Gældsstyrelsens og Skatteministeriets seneste udtalelser, at denne udvikling er fortsat frem til den 31. december 2018, således at der også frem til dette tidspunkt er sket en samlet stigning i restancerne.

Gældsstyrelsen og Skatteministeriet har i udtalelserne forklaret nærmere om årsagerne til dette, og myndighederne har sammen med Udviklings- og Forenklingsstyrelsen på mødet den 7. maj 2019 givet en uddybende orientering om status for genopretningsarbejdet på inddrivelsesområdet, herunder de aktuelle vilkår for inddrivelse af børnebidrag, der ikke er udlagt forskudsvis.

Det er min opfattelse, at en fortsættelse af min undersøgelse af sagen ikke vil være egnet til – inden for rimelig tid – at medvirke til, at de samlede restancer vedrørende børnebidrag, der ikke er udlagt forskudsvis, vil falde.

Min undersøgelse har imidlertid vist, at enlige forældre i stigende grad må vente på at få inddrevet bidrag til forsørgelse af deres børn.

Disse børn vil – i hele eller dele af perioden fra nedlukningen af EFI i september 2015, og frem til det nye inddrivelsessystem idriftsættes fuldt ud i forhold til de ikke forskudsvis udlagte børnebidrag – være berørt af den mangelfulde inddrivelse.

Denne periode må anses for meget lang, herunder henset til de børn, som bidragene skal medvirke til forsørgelsen af.

Jeg har derfor fundet anledning til at orientere Folketingets Skatteudvalg og Folketingets Retsudvalg om sagen.

Jeg har i den forbindelse sendt udvalgene kopi af mine tidligere udtalelser i sagen af henholdsvis 5. juli og 26. november 2018 og af Gældsstyrelsens og Skatteministeriets seneste hørings svar af henholdsvis 28. februar og 5. marts 2019.

Jeg har desuden sendt udvalgene og Gældsstyrelsen en kopi af dette brev. Jeg vedlægger til Skatteministeriets orientering en kopi af mit brev til Folketingets Skatteudvalg.